

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

**SOLIQLAR VA SOLIQQA TORTISH
FANINING O'QUV DASTURI
(masofaviy ta'lim shakli)**

Bilim sohasi:	400000	- Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	- Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410200	- Buxgalteriya hisobi

Samarqand – 2026

26.06.11 Mazkur o'quv dasturi Iqtisodiyot fakulteti Kengashining 2026-yil 11-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur o'quv dasturi Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasidan taqdim etilgan (kafedraning 2026-yil 12.06.11-sonli yig'ilish bayoni).

Tuzuvchilar:

Alikulov A. – i.f.d. professor, Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida mudiri professor.

Fayzullayev M – Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrasida assistenti.

Taqrizchilar:

Mardonov M. – i.f.b.f.d. (PhD), dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali "Buxgalteriya hisobi va statistika" kafedrasida mudiri dotsent.

Muxammadiyev Z. – i.f.d. (DSc), "Saturn Metal Qayta Ishlash" MChJ direktori.

1. Fan ma'lumotlari						
Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr			ECTS – Kreditlar	
SST1405	2026-2027	3			5	
Fan/modul turi	Ta'lim tili	O'quv rejadagi tartib raqami			Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek	60410200 – 1.17			4	
Fanning nomi	Jami yuklama (soat)	Auditoriya mashg'ulotlari jami – 60 soat, shundan:			Mustaqil ta'lim (soat)	Kurs ishi
		Ma'ruza	Amaliy	Lab-ya		
Soliqlar va soliqqa tortish	150	30	30	-	90	-

2. Fanning mazmuni
Fanning maqsadi – talabalarga O'zbekiston Respublikasining soliq va soliqqa tortish tizimi bilan yaqindan tanishtirib, ularning soliqqa oid iqtisodiy bilimlarini chuqurlashtirish, amaliy qo'llay olish ko'nikmalarini oshirish hisoblanadi. Fanning vazifalari – talabalarning soliqqa tortish tizimining normativ-huquqiy asoslari, soliq munosabatlarining sub'yektlari, ularning huquqlari va majburiyatlari, soliq hisobi va soliq hisobotlari, soliq majburiyatlarini bajarish, soliq nazorati va soliqqa oid huquqbuzarlik uchun javobgarlik, O'zbekiston Respublikasida soliqlar va yig'imlar, ularning to'lovchilari, soliq solish ob'yekti va bazasi, soliqni hisoblab chiqarish, hisob-kitobini taqdim etish va to'lash tartiblarini hamda ularni buxgalteriya hisobida aks ettirish bo'yicha ko'nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.

3. Ta'lim natijalari (TN)
<i>Kasbiy kompetensiyalar:</i>
TN1 Soliqlarning mohiyati, zarurligi va funksiyalari to'g'risida, soliq tizimi va soliqlarning guruhlanishi to'g'risida, O'zbekiston Respublikasining soliq tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari haqida, jismoniy va yuridik shaxslardan olinadigan soliqlar tarkibi, soliq to'lovchi sub'ektlarning huquqlari, majburiyatlari va javobgarligi, soliqlarni hisoblash usullari va to'lash tartiblari haqida tasavvurga ega bo'lishi kerak; TN2 Soliq elementlari va ularning tarkibini, soliq sub'ektlari tarkibi va ularning guruhlanishini, soliq ob'ektlari va soliqqa tortiladigan baza va uni aniqlash usullarini bilishi va ulardan foydalana olishi lozim; TN3 Soliq imtiyozlari va ularning guruhlanishini, soliqlar va yig'imlarni hisoblash usullarini, soliqlar va yig'imlar bo'yicha hisob-kitoblarini topshirish va to'lash muddatlarini bilishi va ulardan foydalana olishi lozim;

TN4	Talabalarning soliqqa tortish tizimining normativ-huquqiy asoslari, soliq munosabatlarining sub'yektlari, ularning huquqlari va majburiyatlari to'g'risida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN5	Soliq hisobi va soliq hisobotlari, soliq majburiyatlarini bajarish, soliq nazorati va soliqning mohiyati, zarurligi va funksiyalari to'g'risida bilimga ega bo'lishlari kerak;
	Ko'nikmalar:
TN6	O'zbekiston Respublikasida amalda bo'lgan soliqlar va yig'imlar turlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari, soliqlar va yig'imlarni hisoblash, hisob-kitoblarni taqdim etish va to'lash, mahalliy yig'imlar, ijtimoiy jamg'armalarga majburiy to'lovlarni hisoblash va to'lash tartibi bo'yicha ko'nikmalarni biladi.
TN7	Amaldagi soliq qonunchiligida belgilangan qoidalarni to'g'ri talqin qilgan holda amalda qo'llay olish, soliqlar va boshqa majburiy to'lovlarni hisoblab chiqarish, soliq hisobotlarini tuzish va taqdim etish malakalarini biladi.
TN8	Jismoniy va yuridik shaxslardan olinadigan soliqlar tarkibi, soliq to'lovchi sub'ektlarning huquqlari, majburiyatlari va javobgarligi, soliqlarni hisoblash usullari va to'lash tartiblarini biladi.
TN9	O'zbekiston Respublikasining soliq tizimi va uning o'ziga xos xususiyatlari haqida biladi.

4.	Fan mazmuni va mashg'ulotlar shakli:	Soat
	Ma'ruza (M)	30
M1	"Soliqlar va soliqqa tortish" fanining predmeti, mazmuni va printsiplari. Soliqlar va soliqqa tortish" fanining predmeti. Soliqlarning iqtisodiy mohiyati va zarurligi. Soliq printsiplari. Soliqqa tortish tizimining normativ-huquqiy asoslari. [1,2]	2
M2	O'zbekiston Respublikasida soliqlar va yig'imlar. O'zbekiston Respublikasida soliqlar va yig'imlar tizimi. O'zbekiston Respublikasi hududida amalda bo'lgan soliqlar va yig'imlar. Soliqlarning elementlari. Soliq hisobi va soliq hisoboti. [1,3]	2
M3	Qo'shilgan qiymat solig'i. O'zbekistonda qo'shilgan qiymat solig'i joriy qilinishining iqtisodiy sabablari va ahamiyati. QQS to'lovchilar tarkibi. QQSning soliq solish ob'yekti va soliq solinadigan baza. QQS bo'yicha belgilangan imtiyozlar. QQS stavkalari [1,2]	2
M4	Aksiz solig'i. Aksiz solig'i va uning soliq tizimida tutgan o'rni. Aksiz solig'i to'lovchilar tarkibi, soliqqa tortish ob'yekti va soliq solinadigan baza. Aksiz to'lanadigan tovarlar va xizmatlarning ro'yxati. Soliq stavkalari va ularning tabaqalanish me'zonlari. Aksiz solig'ini hisoblab	2

➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; ➤ bayon qilish ravon bo'lmasa; ➤ fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa; ➤ fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
e) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin: ➤ fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarmagan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa; ➤ fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa; ➤ fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa; ➤ fanni bilmasa.

9.	Foydalanilgan adabiyotlar
	Asosiy adabiyotlar
1.	Jo'rayev A.S., Safarov G.A., Meyliyev O.R. Soliqlar va soliqqa tortish (II qism): Darslik. – T.: Toshkent Moliya instituti, 2019. – 358 bet.
2.	B.A.Raxmutullayev. Soliqqa tortish tamoyillari. Darslik - T.: "Innavatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi", 2021. – 246 bet.
3.	A.Bektemirov, A.Taniyev, O.Ashurova Soliqlar va soliqqa tortish: O'quv qo'llanma - Samarqand.: "STEP-SEL" MCHJ Nashriyoti, 2023-256 bet.
	Qo'shimcha adabiyotlar
4.	Jo'rayev A.S., Usmanova M.S., Amanov A.M., Qiyosov Sh.U. Jismoniy shaxslarni soliqqa tortish. Darslik. –T.: "Iqtisod-moliya", 2019. – 432 bet.
5.	O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi (yangi tahriri). Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 31.12.2019., 02/19/SK/4256-son.
6.	Gruber, Jonathan. Public Finance and Public Policy (2022, 4th Ed.) [referred to below as "Gruber"] 870-page.
	Axborot manbaalari
7.	https://rotmancommerce.utoronto.ca/wp-content/uploads/2019/10/rsm324h1f-20199R20190822.pdf
8.	https://vsb.mcgill.ca/vsb/criteria.jsp

➤ guruhlarda ishlash; ➤ taqdimotlarni qilish; ➤ jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.	
7.	Talabalar tomonidan kridetlarni olish uchun talablar Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.

8.	Talabalar bilimini baholash mezonlari a) 5 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa; ➤ fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas; ➤ fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa; ➤ fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa; ➤ berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa; ➤ konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa; ➤ mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirgan bo'lsa; ➤ nazariy bilimlarni turli vaziyatda qo'llay olish; b) 4 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas; ➤ fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa; ➤ fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa; ➤ fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa; ➤ fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa; ➤ barcha amaliy ko'nikma va malakalarni o'zlashtirishga harakat qilgan bo'lsa. d) 3 baho olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: ➤ fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa; ➤ fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
----	---

	chiqarish, soliq hisobotini taqdim etish va soliqni to'lash tartibi. [1,3]	
M5	Foyda solig'i. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'ining iqtisodiy mohiyati. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i to'lovchilari tarkibi, soliq solish ob'yekti va bazasi. Yuridik shaxslarning jami daromadlari tarkibi. [2,1]	2
M6	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i. Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i soliq solish ob'yekti va soliqqa tortiladigan baza. Jismoniy shaxslarning jami daromadi va uning tarkibi. Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'ining stavkasi. Imtiyozlar. [2,2]	2
M7	Ijtimoiy soliq. Ijtimoiy soliqni to'lovchilar. Soliq solish ob'yekti. Soliqni hisoblab chiqarish uchun soliq bazasi. Belgilangan soliq stavkalari va ularni qo'llash tartibi. Soliq va hisobot davri. Soliqni hisoblab chiqarish, soliq hisobotini taqdim etish va soliqni to'lash tartibi. [1,3]	2
M8	Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq. Mol-mulk solig'i to'lovchilari tarkibi. Mol-mulk bo'yicha soliqqa tortiladigan ob'yekt va soliq solinadigan baza. Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq bo'yicha soliq stavkalari va ularning taqabalanishi. [2,1]	2
M9	Jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i. Jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i to'lovchilari, soliq ob'yekti va soliq solinadigan baza. Jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i bo'yicha belgilangan imtiyozlar va soliq stavkalari, soliqni hisoblab chiqarish va to'lash tartibi. [1,3]	2
M10	Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i. Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'ini to'lovchilari tarkibi. Yer solig'i bo'yicha soliq solish ob'yekti va soliq solinadigan baza. Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i stavkalari. [2,1]	2
M11	Jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'i. Jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'i to'lovchilari, soliq solish ob'yekti va soliq bazasi. Jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'i bo'yicha belgilangan soliq imtiyozlari va stavkalari. [1,2]	2
M12	Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni to'lovchilar, soliq bo'yicha soliq solish ob'yekti, soliq bazasi va uni aniqlash tartibi. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqning stavkalari, soliqni hisoblab chiqarish, soliq hisobotini taqdim etish va to'lash tartibi. [1,3]	2

M13	Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq. Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha soliq to'lovchilar, soliq solish ob'yekti va soliq bazasi. Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliqning stavkalari va ularning tabaqalanishi. Soliqni hisoblab chiqarish tartibi, soliq hisobotini taqdim etish va soliqni to'lash tartibi. [1,2]	2
M14	Yig'imlar. Yig'imlar va ularni to'lash tartibi. Ayrim turdagi tovarlar bilan chakana savdo qilish huquqi uchun yig'im. [2,1]	2
M15	Aylanmadan olinadigan soliq. Aylanmadan olinadigan soliqni to'lovchilar, soliq bo'yicha soliq solish ob'yekti va soliq bazasi. Soliqni hisoblab chiqarish, soliq hisobotlarini taqdim etish va to'lash tartibi. [1,3]	2
	Amaliy mashg'ulot (A)	30
A1	"Soliqlar va soliqqa tortish" fanining predmeti, mazmuni va printsiplari.	2
A2	O'zbekiston Respublikasida soliqlar va yig'imlar.	2
A3	Qo'shilgan qiymat solig'i.	2
A4	Aksiz solig'i.	2
A5	Foyda solig'i.	2
A6	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i.	2
A7	Ijtimoiy soliq.	2
A8	Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq.	2
A9	Jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i.	2
A10	Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i.	2
A11	Jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'i.	2
A12	Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq.	2
A13	Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq.	2
A14	Yig'imlar.	2
A15	Aylanmadan olinadigan soliq.	2

5.	Mustaqil ta'lim topshiriqlari*	90
1	"Soliqlar va soliqqa tortish" fanining predmeti, mazmuni va printsiplari.	6
2	O'zbekiston Respublikasida soliqlar va yig'imlar.	6
3	Soliq hisobi va soliq hisobotlari. Soliq munosabatlarining sub'yektlari, ularning huquq va majburiyatlari.	6
4	Qo'shilgan qiymat solig'i. QQS to'lovchilar tarkibi. QQSning soliq solish ob'yekti va soliq solinadigan baza.	6
5	Aksiz solig'i. Aksiz solig'i va uning soliq tizimida tutgan o'rni. Aksiz solig'i to'lovchilar tarkibi, soliqqa tortish ob'yekti va soliq solinadigan	6

	baza.	
6	Foyda solig'i. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'ining iqtisodiy mohiyati. Yuridik shaxslardan olinadigan foyda solig'i to'lovchilari tarkibi, soliq solish ob'yekti va ba'zasi.	6
7	Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i. Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i soliq solish ob'yekti va soliqqa tortiladigan baza. Jismoniy shaxslarning jami daromadi va uning tarkibi.	6
8	Ijtimoiy soliq. Ijtimoiy soliqni to'lovchilar. Soliq solish ob'yekti. Soliqni hisoblab chiqarish uchun soliq bazasi. Belgilangan soliq stavkalari va ularni qo'llash tartibi. Soliq va hisobot davri.	6
9	Yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq. Mol-mulk solig'i to'lovchilari tarkibi. Mol-mulk bo'yicha soliqqa tortiladigan ob'yekt va soliq solinadigan baza.	6
10	Jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i. Jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk solig'i to'lovchilari, soliq ob'yekti va soliq solinadigan baza.	6
11	Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i. Yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'ini to'lovchilari tarkibi.	6
12	Jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'i. Jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'i to'lovchilari, soliq solish ob'yekti va soliq bazasi.	6
13	Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliq. Suv resurslaridan foydalanganlik uchun soliqni to'lovchilar, soliq bo'yicha soliq solish ob'yekti, soliq bazasi va uni aniqlash tartibi.	6
14	Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq. Yer qa'ridan foydalanganlik uchun soliq bo'yicha soliq to'lovchilar, soliq solish ob'yekti va soliq bazasi.	6
15	Yig'imlar. Yig'imlar va ularni to'lash tartibi. Ayrim turdagi tovarlar bilan chakana savdo qilish huquqi uchun yig'im.	6

**Izoh: Fan (modul) yuzasidan talabalar bajaradigan mustaqil ish topshiriqlari variativ tavsifga ega bo'lishi lozim. Mustaqil ish topshiriqlarining 1/3 qismi kichik guruhlarda hamkorlikda ishlash (kooperativlik)ga mo'ljallangan.*

6.	Ta'lim texnologiyalar va metodlari
	➤ ma'ruzalar; ➤ amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; ➤ interfaol keys-stadilar; ➤ blits-so'rov;